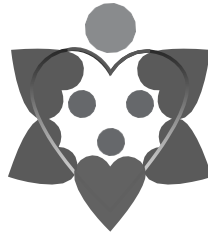

פרשת בהעלותך
י"ד סיון תש"פ

כאיש אחד

תפילה לדוד
עלו שבועי בנייני מלכות ונחמנו מלח חורבן

איחוד לבבות במודעות יהודית

עלון שבועי בענייני מחשבה ומוסר מתוך הפרשה

להירת בעבבים!

בפרשה, התורה הקדושה מספרת לנו שאחר הקמת המשכן "פסה הענן את המשכן לאהל העדת ובערב יהיה על המשכן כמראה אש עד בקר... ענן זה היה סימן לעם ישראל שכאשר הוא מכסה את המשכן, אזי שכניה שורה באותו מקום ורצון הקב"ה שעם ישראל יהיה במקום זה. על כך נאמר: "ובהארץ הענן על המשכן ימים רבים ושמרו בני ישראל את משמרת ה' ולא יסעו" אולם, כאשר הענן נעלה מעל המשכן אזי, סימן שיוצאים לדרך ומשנים מקום - באותו יום.

ובאן התורה עורכת לפרטים מהו ה'לוח זמנים' שבהם היה הענן עולה מעל המשכן: א. "ויש אשר יהיה הענן ימים מספר על המשכן - על פי ה' יחננו ועל פי ה' יסעו" ב. "ויש אשר יהיה הענן מערב עד בקר - ונעלה הענן בבקר ונסעו" ג. "או יומם ולילה - ונעלה הענן ונסעו" ד. "או ימים או חדש או ימים - בהארץ הענן על המשכן... יחננו בני ישראל ולא יסעו ובהעלתו יסעו" ושוב התורה מדגישה: "על פי ה' יחננו ועל פי ה' יסעו את משמרת ה' שמרו על פי ה' ביד משה".

מעתה, נתבונן בפרשה נפלאה זו ונפיק ממנה דבש וחלב.

הנה, מן הכתוב אנו למדים שכאשר נעלה הענן מעל המשכן באותו יום נסעו בני ישראל, ללא שהייה יתירה. ולכאורה נשאל בשל מה פזיזות זו, מן הראוי לשלוח לעם ישראל התראה מכובדת מספר ימים קודם על כך שמתבקשים הם 'לעבור דירה': 'בנים יקרים. בעוד שלושה ימים ממשיכים את המסע, היכונו היכונו לארוז את חפציכם בנחת, ולהתכונן למסע הבא.' - כך היציאה לדרך הייתה נעשית בצורה נעימה יותר?

והתשובה היא כך. אנו עם ישראל עבדיו של הקב"ה - בניו האהובים. הקב"ה מצפה מאיתנו להיות מוכנים לעשיית רצונו, כמו חייל המוכן ליום קרב. כאשר אויב מבקש להתקף, הוא אינו מתריע ומודיע: "חיילים יקרים בעוד יומיים אני מתכונן לבצע חטיפה התכוננו..." אויב עם מעט שכל בקדקודו מגיע בהפתעה.

כמוכן, לוחמים טובים אמורים להיות מוכנים ודרוכים לזמן זה - אכן, אנו עם ישראל צריכים להיות מוכנים בכל יום לוותר על אהבות ותאוות שנות לכבוד רצון ה', לא להתחבר אל הגשמיות ביתר עז, אלא 'בכל עת בגדיך יהיו לבנים' להיות מוכנים שכאשר רצון ה' יופיע ברגע אחד נעשה את רצונו ללא התמהמהות.

הנה' אברהם אבינו כאשר קיבל את רצון ה' 'קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת' מיד נאמר 'וישכם אברהם בבוקר' אברהם לא אמר: 'תן לי עוד יומיים שלוש לחשוב על כך ואז אעשה כרצונך' אלא מיד עשה את דבר ה'.

וכיצד? זאת משום שבכל יום ויום היה אברהם מכין את עצמו ואת לבו במחשבה 'אם הקב"ה יבקש ממני את הכי יקר לי, אהיה מוכן ליתן לו בשמחה'. בשל כך, כאשר התבקש לעקוד את יצחק בנו, לא חשב פעמיים.

זהו היה המבחן של עם ישראל, לא היה שום ל"ז מסודר למשך כמה זמן חונים בכל מקום, אלא בכל יום עם ישראל היה מקבל על עצמו בלב שלם: 'אם הענן עולה מחר, אנו נוסעים! אני לא חתומים פה ולא בשום מקום קבע'. כך בכל יום היו משעבדים את ליבם לרצון ה'.

נוסף על לימוד זה, נוכל ללמוד מפרשה זו עוד שני יסודות נפלאים: א. כמו שהזכרנו, התורה מפרטת כי פעמים הענן היה חונה ערב אחד - ובבוקר עולה. ופעמים יום ולילה - ובבוקר עולה. פעמים יומיים; שבוע; חודש; שנה. - לא היה זמן מוגדר לחניה. אלא המכנה המשותף בין כולם הוא: 'על פי ה' יחננו ועל פי ה' יסעו'. - מעתה נזכור, שבעבודת ה' יש כל מיני סוגי ניסיונות. יש ניסיון של רגע אחד, ויש ניסיון של יומיים. יש ניסיון של שבוע, ויש ניסיון של שנה ושנתיים. יש אדם שניתקל במדרגה וקיבל מכה ברגלו; הכניס את היד לכיס וגילה ששכח את הארנק בבית - הוא מקבל עליו - 'הכל לטובה' - זהו ניסיון של 'רגע' או 'יום'.

לעומת זאת, כאשר חלילה אדם אינו חש בטוב, משך שבוע או יותר הרי שהוא מתקשה יותר לקבל עליו דין שמים באהבה 'הכל לטובה' - וכן יש ניסיון של חודש ויש ניסיון של שנה כאשר הוא נתקל בשכן רע או ניסיון של שנתיים שהוא מעוקב שידוך מספר שנים. בכל אלו צריך לדעת 'על פי ה' יחננו ועל פי ה' יסעו'. לכל ניסיון יש את הזמן שלו, בין שהוא ארוך ובין שהוא קצר עלינו לקבלו באמונה.

ב. כל אדם משך חייו צריך להרגיש את 'הענן על המשכן'. פעמים אדם עושה מעשה, כגון: התקרב אל אדם על מנת לעזור לו. בתחילה, הקשר בין השניים היה מועיל וטוב, אלא אחר מספר חודשים 'נעלה הענן' מעתה הוא מרגיש כי הקשר אינו תורם לקרבת ה', כאן צריך לדעת כאשר 'נעלה הענן - אזי - ונסעו!'. אדם נמצא במקום עבודה, לימודים, בתחילה היה מועיל וטוב לעבודת ה' שלו, אלא אחר מספר שנים מרגיש שמקום זה אינו טוב בשבילו - גם כאן עליו לחוש - 'נעלה הענן - ונסעו!' כך בכל תקופה בחיים. עלינו להרגיש את 'הענן על המשכן' - האם הנעלים עדיין במידה שלי, או שנעשו קטנות ואני צריך להחליף אותם - האם אני מתקדם במקום שאני נמצא בו או שהוא כבר קטן עליי - אם אין התקדמות בחיים ברוחניות, צריך לאזור אומץ ולשנות מקום, לא להתחבר אל הקרקע ולפחד להשתנות, אלא כל החיים להיות מוסיף והולך 'להרגיש את הענן על המשכן'.

סיכום: א. בכל עת עלינו להיות מוכנים לקיים דבר ה' - כחייל המוכן בכל עת לצאת לקרב. ב. בחיים יש ניסיונות ארוכים ויש ניסיונות קצרים - את כולם עלינו לקבל באמונה. ג. להיות רגישים להשראת הענן על המשכן - כאשר אדם מרגיש שאינו מתקדם בעבודת ה' במקום שנמצא בו יש להשתדל לעשות שינוי ולא 'להיתקע' באותו מצב. ד. יוכנו שתשרה שכניה בכל מעשה ידינו - אמן. בברכת שבת שלום ומבורך, אברהם רחמים.

ברוך המבדיל בין -

'זר' ל'נכרי'

ביאור המילים מ'המלבי"ם'

(ר' מאיר ליבוש)

מאת: אדיר רחמים.

אומר שלמה המלך במשלי: "אל תתהלל ביום מחר כי לא תדע מה ילך יום: יהלך זר ולא פיק - נכרי ואל שפתיך" (כו, א ב)

ביאור. הנה, כאשר אדם חושב בדעתו לעשות מעשים טובים, אזי רק הוא מכיר במחשבתו זו. אולם, אחרים וולתו אינם מכירים את סתרי לבו. לעומת זאת, כאשר בפועל עושה מעשים טובים, אזי הכל מכירים בהם.

על כך אומר שלמה המלך: "אל תתהלל ביום מחר - כי לא תדע מה ילך יום". אם אתה תהלל את עצמך בפיק על יום מחר - שאתה תעשה ותעשה, אין זה הגון משום שיתכן שלא תצליח לעשות את מחשבתך ונמצאת מתגנה בעיני הבריות. על כן תשתדל ש- 'יהלך זר ולא פיק' דהיינו, עשה מעשים טובים בפועל, שהכל יכירו בהם, מאשר אתה תהלל עצמך בפיק על מחשבות טובות שיש בך שאין אחרים מכירים בהם, כך השבח המגיע לך אחר עשיית המעשים הטובים, ודאי שיהיה לך לכבוד.

וכאן נתבונן מהו ההבדל בין 'זר' ל'נכרי'?

מבאר המלבי"ם כך: 'זר' - הוא האדם הגר אתך באותה עיר, אלא שאינו מכיר אותך מקרוב. (כנון, ישראל שנחשב זר אצל תרומה) לעומת זאת, 'נכרי' - הוא רחוק יותר, כאדם הדר בעיר אחרת שאינך מכיר אותו כלל.

על כך אומר שלמה שאחר שיהלך זר - אז יהלך גם הנכרי שאינו מכיר אותך, כי ישמע מן הזר ויפרסם תהלתך. והנה עצם הנהגה זו שאתה לא תהלל את עצמך, היא תהיה לך לתועלת, כי זו מורה על הענה והמעלה

(ויכול הכתוב להתפרש כך: 'יהלך זר' - ולא פיק' במה שאינך מהלל את עצמך. וכן הנכרי ישבחך ב- 'אל שפתיך' במה שאתה בולם את פיק מלספר שבה עצמך).

נזכה למעשים טובים ויקיים
בנו: 'ויהללה בשערים
מעשיה' - אמן!

בלימת התרם

ודאי שאינו צודק, מגיע לו כפל כפליים, ופעמים 'ארבעה וחמשה', ראוי להשיב לו כהוגן ולהעמיד אותו במקום.

אך כאן, בא ונתרומם כמה סנטימטרים מעל גבי הקרקע ונשאל את עצמינו בקול לחש. מה ייצא לנו מזה? מה נרויח מכך שנתעצבן נחרף ונגדף גם אנו? אני אומר לך אחרי ניסיון לא קטן, מה שיוצא מכל המלחמות הקטנוניות האלו הוא: שום כלום – 'ברכה לבטלה'!

אדם שעצבני וכועס, וראה לנכון להאשים אותנו במה שאין בנו, הרי תוך כדי שהוא טרוד לפלוט את המילים 'היפות' מפיו, הוא אינו יכול 'לבלוע' את התוכחה שלנו, את התשובה ההגיונית שלנו שאיננו אשמים. אם כן, מה יסיף לנו כאשר נענה לו? הלב יתחמם ללא כל תועלת. הצעקות ילכו ויתחזקו ולא יצמח מכך מאומה. ברוב הפעמים, אדם שלא הצליח לבלום את לשונו ופתח פיו חזרה 'להשיב אש', אחר זמן מעט מתחרט שהגיע לרמה שפלה כל כך. מבין שאילו היה שותק היה רוכש לעצמו כבוד וגדולה, הנאה ממשית פי כמה וכמה כאשר השיב לרעהו בזיון.

כבר בפרשה אנו קוראים על גדלותו של 'משה רבנו' שנהג כן. הנה, מרים ואהרן מדברים עליו: "הֲרַק אֶף בְּמִשְׁה דְּבַר ה' הֲלֹא גַם בְּנֹו דְבַר?... לא הבינו בדעתם, למה משה פירש מאשתו, הרהרו וערערו על הנהגתו ודרכיו.

לעומתם, משה, אינו משיב מאומה, עושה את עצמו 'כמי שאינו' ושומר על זכות השתיקה. מיד בא הקב"ה 'פתאום' ומקנא קנאתו, מוחה במדברים עליו בטענה נוקבת: "מִדּוּעַ לֹא יִרְאֶתֶם לְדַבֵּר בְּעַבְדֵי בְּמִשְׁהָ?" וכך מענישים בצרעת.

כעת, נתאר לעצמנו, מה היה קורה אילו משה רבנו היה נכאב ומשיב למרים ואהרן בחמה וזעם: "איך אתם מדברים עלי? אין לכם דרך ארץ?...!" האם במצב זה היה די שמרים הייתה לוקה בצרעת בלבד? רק הקפדתו של משה הייתה יכולה לסיים את המאורע בנטילת נשמתם של מרים ואהרן.

אם כן, אילו משה היה כועס על מרים ועל אהרן, מי יוכל לשער איזו פורענות הייתה יכולה להיות? כמה הפסד היה מגיע לעם ישראל...?

והכל בשביל מה, בשביל כמה מילים, 'למה משה פירש מאשתו?' נו, האם יש מישהו שיכול לומר שהיה כדאי למשה להקפיד ולכעוס עליהם, והכל ששתק?!

על כן, במעמד זה באה התורה ונותנת למשה מחמאה נצחית לעולמי עד – 'והאיש משה עניו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה' ופירש רש"י: עניו – 'שפל וסבלן'. לא היה אדם כמשה, מבוטל, ואינו מחשיב את עצמו. שומע בזיונו, ושותק.

משה רבינו ידע, לא להתעכב על דברים שאין מהם תכלית ותועלת ממשית, ידע להפוך דף, להתקדם, לא להקפיד, לדלג קדימה, כך שתיקתו זיכתה אותו במחמאות עצומות וכאשר יחרפו אותו – כן ירבה וכן יפרוץ'.

גם אתה בנימין, לו היית צועק על האלמוני חזרה, מה היית מרוויח? כאב לב שאין בו ממש. וברוך ה' שתקת – 'ויצאת גדול' יהיה לך סיפור גבורה לספר לילדך.

כעת תשובה שכלית יותר. כדאי לשתוק גם כאשר אתה צודק, וגם כאשר אתה לא מתבייש לצעוק חזרה, וגם כאשר תצא מכך תועלת.

"הנה חנייה פנויה, על פתח האולם ממש... איזו השגחה פרטית! בתחילת הנסיעה נתתי כמה פרוטת לצדקה, ודאי שיש לזה קשר ל'סיעתא דשמיא' שאנו רואים עכשיו...". צהל בנימין, כאשר הוא וחבריו הגיעו יחדיו ברכבו הגדול, אל 'כנס הבוגרים' שנערך אחר עשרים וחמש שנה, ברוב פאר.

טרם בנימין הספיק להרים את בלם היד. הרגיש לפתע קולות חבטה חוזרים ונשנים בפח המכונית, ועמם מלווה קול גס וצורם.

"חצוף, אין לך דרך ארץ! ועוד, אתה דתי... אין לך עיניים בראש? אתה לא חושב, אולי זו חנייה פרטית, במקום לחשוב על האוכל באולם, תפתח רגשות כלפי הזולת! תסתלק מכאן אתה וכל החברים שלך, אתם אכפת לכם רק מעצמכם אין לכם כבוד לאנשים, תפנה מיד את החנייה לפני שאתן לך לטעום את נחת זרועי..."

ומכיוון שהחנו אל מול פתח האולם, תוך שניות מספר זיהה בנימין אל מול רכבו חצי מבני כיתתו... קולו הרם של האלמון עצר את כל באי הכנס – הבוגרים, וכמעט הכנס נפתח על-יד מכוניתו.

בנימין נעשה אדום מבושה ומכעס, "אלו בושות! חצוף ממש, כיצד מעז לדבר כך בגסות? מאין לי לדעת שזו חנייה פרטית אם בכלל? הנה אין כאן כל שלט המורה על כך, אני מוכרח לומר לו את זה בפנים..."

שמעיה, חברו הטוב אחז בידו של בנימין בחוזקה והחל לדבר בקול מתחנן: "בנימין, עשה חסד, אל תענה לו, בא, נשתוק, נמצא חנייה אחרת. דע! אין העולם מתקיים אלא על מי שכולם פיו בשעת מריבה! התגבר אל תענה לו מאומה, אני מבטיח לך, לא תפסידו!"

בנימין נאלם מיד, עצם עיניו לרגע, נגס בלשונו לבל תשתולל שלא ברצונו, חיש התניע את רכבו בשנית ונסע....

בדרך חזרה, פתח שמעיה את פיו: "אשריך בנימין, אני גאה בך, זכות גדולה עלתה בידך ערב זה, וכבר בגמרא אמרו חכמים: 'הנעלבין – ואינם עולבין, שומעים חרפתם – ואינם משיבין, ואוהביו כצאת השמש בגבורתו'.

וכן אמרו: 'אין העולם מתקיים אלא על מי שכולם עצמו בשעת מריבה' – העולם מתקיים על אדם, שנחשד שגנב תור בסופר; 'זכות קדימה' בכביש; נחשד שדרך על נעל שצוחצחה לפני כחמש דקות, ועליו נשפכו קיתון צעקות בחרון ובבוז: 'עב"מ, תרנגול, שוטה...'. אדם זה, יש באמתחת פיו צרור תשובות חריפות, אך הוא בוחר, לא לדבר. הוא שותק. הוא עושה עצמו – 'כמי שאינו'. אומרים חכמים: על אדם זה מתקיים העולם."

"שמעיה תודה על העידוד, אני מודה לך שלא נכשלת, ולא התפרצתי עליו חזרה. אך איני מבין שני דברים: אחד. אם פלוני זה החל מחרף ומגדף אותי על חנייה ללא כל עוול בכפי, למה הקב"ה מבקש ממני 'לבלום'? למה להיות 'פרייאר'? למה לא להחזיר לאיש ה'עו פנים' שאינו יודע לשמור על פיו? הרי מגיע להחזיר לו, ללמד אותו לקח, למה אני, הצדיק, שאיני אשם במאומה, צריך לסבול חרפה שאינה מגיעה לי, האם זהו הדין והצדק?!"

דבר שני. איני מבין כיצד השתיקה שלי – 'בלימת החרום' מקיימת את העולם, כיצד מעשה זה פועל?!"

בנימין שאלות נכונות. אנסה להשיב לך שתי תשובות. אחת שכלית ואחת רגשית. נתחיל בתשובה הרגשית.

כאשר מישהו פוגע בנו על חנינו, אומר עלינו דבר רע, שאין בנו –

בלימת הרדם

המשך מאמר עמוד קודם ◀

הבנים לגבולם, אך לא הצליחו להוציא הבטחה כרצונם. לבסוף הגיעה רחל אמנו בקול בכייה בטענה עצומה: 'רבש"ע גלוי לפניך שיעקב עבדך אהבני אהבה יתירה, עבד בשבילי לאבא שבע שנים וכשהשלימו אותן שבע שנים והגיע זמן נשואי לבעלי, יעץ אבי להחליפני לבעלי בשביל אחותי. הוקשה עלי הדבר עד מאד, כי נודעה לי העצה, הודעתי לבעלי ומסרתי לו סימן שיכיר ביני ובין אחותי. לאחר מכן, נחמתי בעצמי וסבלתי את תאוותי, רחמתי על אחותי שלא תצא לחרפה. לערב החליפו אחותי לבעלי בשבילי ומסרתי לאחותי כל הסימנים שמסרתי לבעלי כדי שיהא סבור שהיא רחל. ולא עוד אלא שהיה מדבר עמה והיא שותקת ואני משיבתו על כל דבר ודבר כדי שלא יכיר לקול אחותי כך גמלתי חסד עמה, ולא קנאתי בה ולא הוצאתיה לחרפה.

ומה אני שאני בשר ודם עפר ואפר, לא קנאתי לצרה שלי ולא הוצאתיה לבושה ולחרפה, ואתה מלך חי וקיים רחמן מפני מה קנאת לעבודת כוכבים שאין בה ממש והגלית בניי ונהרגו בחרב ועשו אויבים בם כרצונם! מיד נתגלגלו רחמיו של הקב"ה ואמר בשבילך רחל אני מחזיר את ישראל למקומן

אתה מבין, רחל טוענת אני שתקתי סבלתי עלבון, אתה קל וחומר שצריך להבליג לעוברי רצונך – זהה מתקבל! אדם שמעביר על מידותיו הוא מציל את העולם, הוא משיב את חרון אפו של הקב"ה מבריותיו, אם פלוני אינו נפגע, אני מלך המלכים ודאי שלא אמור להיפגע ולכעוס! כך העולם כולו עומד על אנשים שיודעים לשתוק!

נוכה להיות אוהביו של מקום כצאת השמש בגבורתו – אמנ!

ולמה? משום שכאשר אתה מתגבר על כעסך אתה מקיים את העולם! אתה עוזר לו לא ליפול ולהתפרק!

וכיצד? הנה אנו מצווים בתורה ללכת בדרכי ה'. 'זהלכת בדרכי' מה הוא רחום – אף אתה רחום. מה הוא חנון – אף אתה חנון. ואחת ממידותיו של הקב"ה היא 'ארך אפים' הוא שומע עלבוננו ושותק אינו ממחר להגיב להשיב כנגד מבטלי רצונו, עד כדי כך שמכונה בפי הגדולים – 'מלך עלוב'.

וכבר נאמר בגמרא (יומא טז): 'אמר רבי יהושע בן לוי: למה נקראו 'אנשי כנסת הגדולה' בשם זה? – שהחזירו עטרה ליושנה.

וכיצד? בא משה ושיבח את הקב"ה 'האל הגדל הגבר והנורא', בא ירמיה ואמר: נכרים מקרקרין בהיכלו, איה נוראותיו? לא אמר 'נורא'. בא דניאל, אמר: נכרים משתעבדים בבניו, איה גבורותיו? לא אמר 'גבור'. נשארו לומר רק 'האל הגדול'. באו אנשי כנסת הגדולה ואמרו: 'האל הגדול הגבור והנורא' ואם תשאלו איה גבורתו? תשובה: זוהי גבורתו שכובש את יצרו, שמאריך אפו לרשעים. ואם תשאלו איה נוראותיו? תשובה: אלו הן נוראותיו – שאלמלא מוראו של הקב"ה היאך אומה אחת יכולה להתקיים בין האומות?

הקב"ה מחיה את כולם בסתר, נותן לבני אדם לחשוב ולדבר כרצונם, ואף שעושים הפך רצונו הוא מקיים 'עושה עצמו כאילו אינו'. לכך אדם ששותק בשעה שכבודו נפגע ונחבל, הרי הוא נעשה דומה למלך מלכי המלכים. ויש לו כוח להעביר חרון אף מהעולם.

הנה המדרש מבאר, בימי בית ראשון, הסאה גרשה ובאה פורענות לעם ישראל, נחרב בית המקדש וגלו ישראל ממקומם. באו האבות הקדושים, משה ואהרן והתחננו לפני הקב"ה שיבטיח להשיב את

הליכה כהלכה

עמוד במגילה טז

שאלה: מי שהיה מקדש בשבת על הכוס וכאשר סיים את הקידוש נשמת הכוס מידו טרם שהספיק לטעום מהיין. האם יצא ידי חובת קידוש או לא וכיצד ינהג?

מאת: הרב ינון רחמים הי"ו
לשאלות בהלכה: 0548471608

תשובה: כ' השו"ע (סי' רע"א ס' ט"ו) אם נשפך הכוס קודם שיטעם ממנו, יביא כוס אחר ומברך עליו 'בורא פרי הגפן' ואינו צריך לחזור ולברך את הרכת הקידוש. ע"כ והטעם. כיון שאמר את הקידוש על כוס יין כתקנת חז"ל, יצא ידי חובתו. אלא שהיה גם צריך לשתות מן היין בשעת הקידוש. ולכן כאשר נשפך היין יש לו תקנה ע"י שישתה יין אחר (ט"ז ס"ק י"ט) וכאשר שותה מן היין בפעם השנית חוזר ומברך רק בורא פרי הגפן שברכת הקידוש כבר יצא ידי חובתו. במה דברים אמורים שחוזר ומברך בורא פרי הגפן, כאשר לא הייתה דעתו לשתות עוד מן היין שמונח לפניו. אולם, אם בשעת ברכת בורא פרי הגפן היה דעתו שישתה אחר"כ מן היין שלפניו בסעודה, חלה ברכת בפה"ג על כל היין שלפניו וימלא כוסו וישתה בלא ברכה.

לסגן חתיכות פרי טז

שאלה: האם מותר ביום שבת להניח חתיכת בד על פי בקבוק של תינוק, בשביל לסנן מיץ תפוזים מחתיכות הפרי שבו, כדי שלא יסתמו חתיכות הפרי את הנקב של פיטמת הבקבוק?

שבת שלום טז

ליריער אהבה

סדרת מאמרים חדשה בנושא 'בניין הבית היהודי' מאמר מס' 66

מאת: הרב מרדכי רחמים שליט"א

מדריך חתנים, יועץ נישואין ופסיכותרפיסט

יעוץ טלפוני והיאום פגישות בפלא: 054-84-00930

במאמרים הקודמים דיברנו על השוני בשלוש מערכות יחסים בנושא נתינה וקבלה. א. בין הורים לילדים - נתינה ללא גבולות. ב. בתוך חברה - נתינה בשל תמורה. ג. בין איש לאישה - נתינה בשל תמורה, בשאיפה להגיע לנתינה ללא גבולות.

במאמר זה נרחיב על התפקיד החשוב של הנתינה בתוך כל מערכת יחסים, בין אדם לחברו ובין איש לאשתו.

מסופר על רב אריה לוי זצ"ל שבאשר אשתו חשה כאבים ברגלה, הלך עמה לרופא ופנה אליו במשפט קטן ועצום, שנחקק לדורות.

אמר לו: 'הרגל של אשתי, כואבת לנו...'

מתוך משפט זה נוכל להבין עד כמה החיבור ביניהם היה טבעי וזוק, הרב הרגיש את כאבה של אשתו ככאבו שלו. הרגל של אשתו - זו הרגל שלו, אין הבדל!

מעתה נתבונן, איך יוצרים חיבור שכזה בין בעל לאישה?

בתורה הקדושה נאמר: 'ויאמר ה' אלקים לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו'. הנה, בפסוק זה טמונים שני צרכים מאוד חשובים, שהקב"ה טבע בתוך האדם:

א) האדם אוהב להיות מחובר לאנשים ולא להיות לבד. - כנאמר 'לא טוב היות האדם לבדו'. - 'לא טוב שיהיה לבדו בלא חברה, כי אין לו חברה עם הבהמות החיות והעופות כי אינו שוה עמם בבריאה' (רד"ק)

ב) האנשים הם נזקקים זה לזה - כנאמר 'אעשה לו עזר כנגדו'. - שיהיה עזר כאשר יצטרך, כמו שאמר (קהלת ד' ט') טובים השנים מן האחד. (רד"ק)

הרי לנו כי הימצאות האדם בחברה וכן פעולת הנתינה בתוך החברה הינה טבעית וכמעט הכרחית. - אלא שבדרך כלל ההימצאות בחברה וכן העזרה בין אדם לחברו נובעת מחמת ההכרח או מצד 'שלח לחמך על פני המים' אומר האדם בלבו: 'היום אני אעזור לו - מחר הוא יעזור לי!'

ברם, הקב"ה מבקש מכל אדם שירגיש אהבה כלפי החברה שנמצא בה. כנאמר: 'ואהבת לרעך כמוך אגני ה'!

- אחד מן הסימנים של האהבה הוא, רצון חזק להשפיע לנאהב, לגרום לו נחת רוח, רצון להיטיב ולהתחבר עמו יחדיו, אף ללא כל סיבה.

נוכל לומר, שכמעט ואי אפשר לבטא רגש של אהבה ללא פעולת הנתינה.

מעתה נשאל את עצמנו, האם אפשר לבחור את מי ומה לאהוב, או שמא 'אהבה' זו מציאות טבעית. דהיינו, כאשר יש דברים משותפים בין שניים, אזי המכנה המשותף ביניהם גורם להתפתחות האהבה, אבל אנשים שאין ביניהם מכנה משותף הם אינם יכולים לאהוב זה את זה?

נשים לב. כי תשובה לשאלה זו, נמצאת בתורה הקדושה במילים ברורות. הנה, הקב"ה מצווה אותנו 'ואהבת לרעך כמוך אגני ה'.

**"אל מול פני הנורה
יאירו שפעת הנרות"**
הנר המרכזי היה דולק מצרף עד צרף, רומז
לאור התורה הקדושה איתנו כהם לצופים.
אר הנרות רומזים לאר החכמת הק"מ
הצופים וכן לאר המצפים השמיים. ואל אלו
אמרת התורה, 'אל מול פני הנורה - יאירו!' -
כאר אדם מכוון כל מציון לשם שמים אגני -
'הנרות כולפים' נאמרים מאירים נחשבים למצוות.

העלון מוקדש.
להצלחת גיל משה וורד בר חן וב"ב הי"ו.
זו גיורא והנתינה הדר דפני הי"ו. מנחם ואסתר קמיש הי"ו.
עורא בן יפה הי"ו. אביתר ונאה תרומן הי"ו
ר' יצחק ואילנה טל הי"ו. חי עייבי בן רוזה הי"ו.
יהושע ומזל מאור הי"ו. ר' שחר ומירב אביכור הי"ו. מר אדמן לוי הי"ו.
דרור מועלם בן שלמה הי"ו
ר' מרדכי ומרגלית רחמים הי"ו. ר' יען ורותי רחמים הי"ו.
מירי הרדיג המהל שמעון רחמים הי"ו. מריא יהודית תח"י. ר' שמואל אלעזר וב"ב.
לע"נ נעים בן מרדכי ז"ל.
פרחה בת רחם ז"ל.
אחודא בן יהודית ז"ל.
קמיל יפה בת לאה ז"ל.
מרדכי ניסים בן קמיל יפה ז"ל.
יהונן בן מרים ז"ל. חתל בת טפחה ז"ל.
לע"נ דניאל בן נעמי ז"ל
ר' יצחק בן מסעודה ז"ל
ליוווג הגון:
נעמה בת יהודית הי"ו

